

Sevginin ve Kötülüğün Manası ve Değeri (Reşat ÖNDER)

1. Sevginin Manası ve Değeri

Sorokin ve **Hanson** tarafından yapılan incelemede sosyal ilişkilerdeki sevmeye eyleminin pratik sonuçlarına dair bir çok deliller bulunmuştur. Bu kişiler sevgi ve muhabbet, kibarlık ve nezaketin; tecavüz ve düşmanlığın önüne geçtiğine dair pek çok bulgularla örnekleri söz konusu etmektedir. Yine sevginin sevgi, nefretin ise nefreti doğurmaktadır. Kısaca, sevginin insan hayatında canlılığa, bundan başka sevginin niteliğinde bir kuvvet bulunduğuna, sevginin biyolojik anlamda hayatın esaslı bir cevher olduğunu... fert hayatında sevginin yaratıcı ve tamamlayıcı bir kudret olduğunu söylemektedir. Bundan başka, sevginin sosyal davranışlarda yaratıcı kuvvetini, yine sevginin insan ilişkilerinde en yüksek ve hayati bir nitelik taşıdığını ileri sürmektedir.¹

Sevgi, vermektir; almak değil. İnsanları menfaatsiz sevmek ve iyiliği yapmak yüksek bir manevi derecedir. Bu dereceye ulaşmadan insan sevgisine ulaşamaz. Bunun göstergesi, menfaat çatışmalarında, frustrasyonlarda, makam, mevki ve maddi güçlerin elde edilmesinden sonra insanlara karşı tavır ve sevgisi değişmiyorsa insanı sevginin gelişmekte olduğu söylenebilir. İnsanı sevgi, ilahi sevgiye ibadetler ve zikir yoluyla ve bunların refakatinde dönüşür. İnsani sevgi olmadan ve gelişmeden sadece ibadet yoluyla ilahi sevgiye ulaşılacağını söylemek mümkün değildir.²

Sevgi, insanın özelliklerindendir. Sevgi zorunluluk altında değil, hürriyet altında gerçekleşebilecek bir eylemdir. Sevgi, insanın hayvani tabiatını aşmaya yönelik en önemli faaliyetidir. İnsani tabiatı gerçekleştiremeyenler çeşitli sapıklıklara ve yıkıcı davranışlara yönelmekte, ruh sağlıkları bozulmaktadır. Sevgi, insan için temel ihtiyaçtır. Temel ihtiyaçları karşılanmayan insan, yapıcı olmaktan uzak, kendisi ve çevresi için yıkıcı ve anormal olur.³

2. Kötülüğün Manası ve Değeri

Hürriyet, bilgi ve irade, sevgi⁴ ve uyum yeteneği hayvanlardan ayıran özelliklerdendir. Aynı zamanda insan sırf ruhi ve iradi varlıkta değildir.

İnsanın yaratılışı gereği iyiliği ve kötülüğü seçme yeteneğine sahiptir. İnsandan kötülük yapma gücünü elinden alınsaydı bu araştırmamızı yapma gereğini duymazdık. Kötülük ve iyilik iki sevimli, güzel, genç ve nazlı kız; insan ise çapkın bir budala gibi. İkisi arasında oynaşmaktadır. İnsan asla bu ikisinden birini tercih edemeyecektir. Ne yazık ki böyle... Eğer tam tercihini yapacak olsaydı insan olmazdı. Peki ne olacak? İşte insan bilgisi ve iradesiyle,

¹ JERSİLD, a.e., s.157.

² ÇAMDİBİ, H. Mahmut, Din Eğitime Giriş, M.Ü. İ. Fakültesi, İstanbul, 1989, s. 60-61.

³ ÇAMDİBİ, a.e., s.21-22.

⁴ ÇAMDİBİ, a.e., s.22

oluşturduğu kişiliğiyle birinin odasında fazla gecelemeli ki oda “iyilik güzeli” olmalıdır.

Peki, “Kötülük güzeli”nde fazla gecelerse ne olur? Bunu gelin Erich Fromm’dan özetleyelim:

a-Kötülük, insanı insanlık öncesi duruma götürür. Yani kötülük, insanın insanlık yükünden kurtulma yolunda giriştiği trajik çabada kendisini yitirmesidir.

b-Kötülük, insana özgü nitelikleri (aklı, sevgiyi, özgürlüğü) yok eden bir süreçtir.

c-Kötülük, insanı, benliğinin cehenneminde yaşatır.

d-Kötülük, insanın elinden seçme özgürlüğünü alır.

e-Kötülük, insanın kalbini taştan katı hale getirir. Kısaca, kötülük insanı yakar, yok eder.⁵

⁵ FROMM, Erich; Sevginin ve şiddetin Kaynağı, 4.baskı, (ter.Yurdanur Salman, Nalan İçten), Payel Yayınevi, İstanbul, 1979, s.158-160.